

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ & ΕΜΜ.ΜΠΕΝΑΚΗ 38- ΠΛ.ΚΑΝΙΓΓΟΣ
ΤΗΛ/ΦΑΧ : 210-3825660

ΣΑΒΒΑΤΟ, 6 ΙΟΥΛΙΟΥ 2019

ΚΕΙΜΕΝΟ

Μονόλογος περί διαλόγου

[...] Όλοι σήμερα μιλάνε για διάλογο, στην κυριολεξία του και μεταφορικά· στο ιδιωτικό και στο δημόσιο επίπεδο κανένας δεν βρίσκεται που να μην τον διεκδικεί και να μην **εξαίρει** τις αρετές του. Φτάνει έτσι ν' αναρωτιέται ο γεμάτος καλή θέληση αφελής, πώς γίνεται σε μian εποχή τόσο παθιασμένη για διάλογο, να συνεννοούνται τόσο λίγο οι άνθρωποι μεταξύ τους. Είναι σα να **ξεχνάμε** την πασίδηλη¹ ανθρώπινη διπροσωπία: Όποιος διατυμπανίζει την επιθυμία του για διάλογο, δεν θα πει και πως τον επιθυμεί· μεταμφιέζει έτσι την εγωλατρική του **προσήλωση** στον μονόλογο. Προτείνω τον διάλογο μπορεί να σημαίνει: γυρεύω, με **πρόσχημα** την συνδιάλεξη, ακροατές· έχω πεποίθηση στην ρητορική μου δεινότητα ή στην δικολαβική² μου ευελιξία και δεν μου κακοφαίνεται να εξασφαλίσω μian εύκολη νίκη· σ' αποκαλώ συνομιλητή μου αλλά σε κρατάω κάτω από την απειλή της εξουσίας μου: αν σου βαστάει, πες ό,τι πιστεύεις! [...]

Διάλογος δεν υπάρχει (για να πούμε τ' *αυτονόητα*) παρά μόνον ανάμεσα σε ίσων δικαιωμάτων συνομιλητές. Όταν ο ένας κρατάει στο χέρι του τον κεραυνό κι ο άλλος βρίσκεται όρθιος, ελάχιστος σαν υπόδικος μπροστά στο βάθρο της εξουσίας, ο διάλογος, κι αν προτείνεται, είναι φενάκη.³ Ο εξουσιαστής, στην χειρότερη περίπτωση, ξεγελάει τον εαυτό του αν νομίζει πως θ' ακούσει την αλήθεια. Η θέση του άλλωστε είναι διπλά ψεύτικη: αν τύχει να βρει αντίκρυ του έναν παλαβό, έναν άνθρωπο παράτολμο, που θα του την πει,

θα είναι υποχρεωμένος, για λόγους κύρους, να τον κατακεραυνώσει. Στην περίπτωση τούτη, ο ειλικρινής καταδικάζεται ως αυθάδης. Αν πάλι ο σε μειονεκτική θέση συνομιλητής το γυρίσει, για λόγους άμυνάς του, στην πονηρή κολακεία, ο σε πλεονεκτική θέση δεν θα μάθει ποτέ την αλήθεια. Δέσμιος της εξουσίας του, θα χρειαστεί τότε, για να ξέρει πού βρίσκεται –*πράγμα αναγκαίο για την ασφάλειά του*– να χρησιμοποιεί επαγγελματίες πληροφοριοδότες, ν' ακούει καταδότες, διαβολείς, συκοφάντες, ή, αντίθετα, κόλακες που τον ξεγελάνε, για να του φαίνονται αρεστοί. Όπου δεν υπάρχει φυσικός διάλογος, υπάρχει όργιο κατασκοπίας. [...]

[...] Διαλεγόμαστε και θα διαλεγόμαστε επίμονα, ασταμάτητα, γιατί αυτό μας είναι ανάγκη ζωτική, συστατικό μας πάθος. Ο πλησίον δεν είναι μόνο Κόλαση, όπως το έχει πει ο Σάρτρ, είναι και Παράδεισος: ο μόνος μας απτός Παράδεισος. *Ποιος ποτέ φαντάστηκε τον Παράδεισο σαν ερημιά, δίχως συγκατοίκους;* Αρμονική κατανομή φυσικού κι ανθρώπινου στοιχείου ορίζει το παραδεισιακό μας όραμα, κι αυτό δεν είναι τυχαίο: Ξεκινάει από τα βάθη της συλλογικής μνήμης, τότε που η Φύση δεν ήταν καταργημένη από τον άνθρωπο, αλλά εμψυχωμένη από την διακριτική του παρουσία.

Άθλημα που μας έχει προταθεί ο διάλογος, θα εμπνέει πάντοτε κάθε ευγενική προσπάθεια να ξεπεραστεί η φυλάκιση μέσα στον εαυτό μας.

[Άγγελος Τερζάκης, «Κρίση και έλεγχος της εποχής μας»]

1 πασίδηλος: ο φανερός σε όλους, ο πολύ γνωστός

2 δικολαβικός: που χρησιμοποιεί σοφιστικά επιχειρήματα, χωρίς επιστημονική βάση

3 φενάκη: περούκα, μεταφορικά: απάτη, ψευδαίσθηση

A1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε , με βάση το κείμενο, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος. Για τις προτάσεις, οι οποίες είναι σωστές, να παραθέσετε το χωρίο του κειμένου που επιβεβαιώνει την απάντησή σας:

α. Ο διάλογος αποτελεί εγγενές συστατικό της ανθρώπινης υπόστασης.

β. Η άποψη του φιλαλήθους συνομιλητή, που βρίσκεται σε υποδεέστερη θέση, απορρίπτεται ως θρασύτητα.

γ. Ο διάλογος αποτελεί καθολικό αίτημα και πανθομολογούμενη αξία.

δ. Το σημερινό χάσμα επικοινωνίας αποτελεί ένα εύλογο ερώτημα.

ε. Η δημόσια παραδοχή της διάθεσης για διάλογο αποτελεί τεκμήριο αγαθών προθέσεων.

Μονάδες 10

B2. α) Να εντοπίσετε μία επίκληση στο συναίσθημα και μία επίκληση στην αυθεντία. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μονάδες 3)

β) Να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους ο συγγραφέας προτίμησε την επίκληση στο συναίσθημα, στο συγκεκριμένο χωρίο που υποδείξατε. (μονάδες 2)

Μονάδες 5

B3. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου στο απόσπασμα « η θέση του άλλωστε... κατασκοπίας»(μονάδες 2). Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μονάδες 3).

Μονάδες 5

B4. α) Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις :

εξαίρει, ξεχνάμε, προσήλωση, πρόσχημα, ξεγελάνε.

B) Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις :

Ευελιξία, νίκη, εξασφαλίσω, δέσμιος, απτός.

Μονάδες 10

B5. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των παρακάτω σημείων στίξης:

α. ...Διάλογος δεν υπάρχει (για να πούμε τ' αυτονόητα)...: παρένθεση – δεύτερη παράγραφος

β. ... Δέσμιος της εξουσίας του, θα χρειαστεί τότε, για να ξέρει πού βρίσκεται –πράγμα αναγκαίο για την ασφάλειά του– να χρησιμοποιεί επαγγελματίες πληροφοριοδότες... : διπλή παύλα, δεύτερη παράγραφος.

γ. ...Ποιος ποτέ φαντάστηκε τον Παράδεισο σαν ερημιά, δίχως συγκατοίκους;...: ερωτηματικό, τελευταία παράγραφος.

Μονάδες 5(1,5+1,5+2)

Γ1. Παραγωγή λόγου

Σε ένα άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας : α) αναλύετε τα σημαντικότερα επιχειρήματα που επιβεβαιώνουν την αξία του διαλόγου στη διδακτική διαδικασία και στη σχολική ζωή , β) αναφέρετε κάποια από τα καίρια θέματα που, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης και γόνιμου διαλόγου στο σημερινό σχολείο. (Λέξεις 500-600)

Μονάδες 40

Σας ευχόμαστε επιτυχία!